

Vanhusneuvoston kokous

Aika: Keskiviikko 11.10.2023 klo 12.30–15

Paikka: Helsingin kaupungintalo, kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä:

Valtuustoryhmien edustajat:

Auni-Marja Vilavaara (Vihr.)	puheenjohtaja
Päivi Riihilahti-Syvänen (Kok.)	
Vesa Paavonen (SDP)	
Jussi Silvonon (Vas.)	klo 14.30 asti
Reetta Angelvo-Riipinen(PS)	klo 12.40 alkaen

Järjestöjen edustajat:

Olli Salin	Eläkeläiset ry., Helsingin aluejärjestö
Pirjo-Liisa Kangasniemi	Helsingin kansallinen senioripiiri
Erik Wallin	Samrådet i SPF Helsingfors
Lahja Sjöblom	Eläkkeensaajien Keskusliiton Helsingin piiri
Liisa Hangonmäki	Helsingin Kunnalliset eläkeläiset
Susanna Lehtovaara	Jade-yhteisö
Marja Ruotsalainen	Pääkaupunkiseudun omaishoitajat
Teija Mikkilä	Helsingin Muistiyhdistys
Pirkko Linder	Helsingin seurakuntayhtymä

Kaupungin pysyvät asiantuntijat

Seija Meripaasi	Sosiaali, terveys- ja pelastustoimiala, etäyhteys, klo 14 asti
Sari Tenni	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Pirjo Tujula	Kaupunkiympäristön toimiala, etäyhteys, klo 14.15 asti
Minna Ekman, Silva Siponkosken varajäsen	Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala, klo 13.30 asti
Tommi Sulander	Kaupunginkanslia

Muut kaupungin edustajat (kaupunginkanslia):

Marja Säikkä	asiantuntija, vanhusneuvoston sihteeri
Tiina Lappalainen	asiantuntija, vammaisneuvoston sihteeri, klo 14 asti
Annina Raasakka	klo 14 alkaen Tiina Lappalaisen sijalla

Vierailijat

Hanne Munter (kohta 5)
Heidi Haulismaa (kohta 10)

1.

Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.30 ja toivotti erityisesti uudet osallistujat tervetulleiksi.

2.

Osallistujien toteaminen

Todettiin osallistujat ja etäosallistujat. Päivi Riihilahti-Syvänen ilmoittanut esteestä. Myös varaedustaja on estynyt. Usea osallistuja oli ennakkoon ilmoittanut, että joutuu pakottavista syistä poistumaan kesken kokouksen.

VANHUSNEUVOSTO

3.

Asialistan hyväksyminen

Usean kaupungin asiantuntijan joutuessa poistumaan kesken kokouksen päätettiin muuttaa asialistan järjestystä. Kohdat 7 ja 10 vaihtoivat paikkaa niin, että toimialojen ajankohtaiset ehdittiin käsitellä kokouksen alkupuolella. Järjestöjen ajankohtaiset päätettiin käsitellä kokouksen loppupuolella.

4.

Muistion tarkastaminen

Muistion tarkastavat aakkosjärjestyksen mukaisesti Pirjo-Liisa Kangasniemi ja Susanna Lehtovaara.

5.

Liikuntapalveluiden visiotyö

Hanne Munter, Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala:

Hanne Munter liikuntapalveluiden liikkumisen edistämisen yksiköstä esitteli liikuntapalveluiden visiotyötä vuoteen 2033. Visiotyötä varten kuultiin vanhusneuvoston näkemyksiä mm. koskien ulkoliikuntapaikkoja, liikuntatilojen saatavuutta järjestöille, vähemmistöihin kuuluvien liikuntamahdollisuuksia sekä esteettömiä kävelyreittejä. Visiotyötä on mahdollista kommentoida ja siitä voi tehdä myös lausunnon.

6.

Liikuntapalveluiden tasoluokitustyö

Minna Ekman esitteli kaupunkiyhteisesti tehtyä liikuntapalveluiden tasoluokitustyötä. Liikuntapalveluiden kohderyhmäksi tässä määriteltiin kaupunkiyhteisesti ko. tasot, joita liikuntapalveluissa on otettu käyttöön nyt syksyllä 2023. Tasoluokituksessa huomioitu liikkumisen suositukset ja tavoitteena on helpottaa itselle sopivan liikunnan löytämistä.

Vanhusneuvosto esitti huolensa siitä, että palvelukeskustoiminnan uusissa linjauksissa yhä useammin liikuntaa ohjaavat järjestöjen työntekijät ja vapaaehtoiset. Kun liikuntapalveluiden tasoluokituksessa heikoiten liikkuvien liikuntaa on kohdennettu palvelukeskuksiin, miten huolehditaan riittävästä resurssoinnista ohjaajien osaamiseen? Vanhusneuvosto esitti toiveensa esteettömistä kävelyreiteistä ja kehui järjestettyjä kirjastokävelyjä. Lisäksi kritisoitiin, että kaupungin liikelaitoksen liikuntapaikoissa ei ole hinnoittelussa huomioitu erityisryhmiä riittävästi. Minna Ekman lupasi selvittää asiaa.

7.

Katsaus toimijoiden ajankohtaisiin asioihin

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, Sari Tenni: Työväenopiston kurssit vetäneet hyvin ja näillä näkymin opiskelijamäärätavoite toteutuu. Edellisessä kokouksessa mainittu paperiesite on valmistumassa. Vanhusneuvosto toivoi tätä aiemmin keskustellun lisäksi jakoon myös terveysasemille. Kevään kurseille ilmoittautuminen alkaa marraskuussa 27–29.11. Suunnittelijaopettajat ovat miettimässä tapoja vieraskielisten ikääntyneiden tavoittamiseksi.

Sosiaali-, terveys ja pelastustoimi: Seija Meripaasi: Valtionrahoitus tiukkenee Helsinginkin osalta. Sotepe-toimialan muutosohjelmaa ehdotetaan esiteltäväksi vanhusneuvostolle. Henkilöstövaje haastaa ja esimerkiksi kesäsijaisia on alettu jo etsiä hyvissä ajoin. Kotihoidon kehittämishanke etenee, ks. edellinen muistio. Keskustan seniorikeskuksen paikka on ollut etsinnässä jo pitkään. Se tulee aikanaan korvaamaan Kivelän seniorikeskuksen. Yhtenä mahdollisuutena kartoitetaan nyt Laakson sairaalan aluetta. Järjestöyhteistyön kehittämistä on käynnissä työpajojen keinoin.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, Minna Ekman: Talousarviota vuodelle 2024 suunniteltu, painopisteissä näkyy aiempaan tapaan lapset ja nuoret, ikääntyneet, palveluverkkosuunnittelu, ilmastonmuutos ja ympäristö. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan uusi toimialajohtaja valitaan myöhemmin tänään. Juha Ahosta on esitetty.

Kaupunkiympäristön toimiala: Pirjo Tujula:

OmaStadin ehdottamisvaihe on alkanut ja kaupunkilaiset voivat laittaa ehdotuksia omastadi.hel.fi -verkkosivuille 2.10.-15.10. Omastadin yhteyshenkilöt kaupunkiympäristöllä ovat projektinjohtajat Belinda Barbato ja Nina Mouhu.

Ke 11.10. Kaavakoulu: Esteetön kaupunki. Alustajina Pirjo Tujula kaupunkiympäristön toimialalta, Ira Verma Aalto yliopistosta sekä Tiina Lappalainen kaupunginkansliasta.

Uutta Kaakkois-Helsinkiä verkkotilaisuus 1.11.2023

Kaupunkiympäristön suunnitelmista voi tilata suunnitelmavahdin: <https://suunnitelmavahti.hel.fi/>.

Liikenneturvallisuustyöryhmä aloittanut, pj. Anni Sinnemäki. Esteettömyys huomioitu ilahduttavasti liikenneturvallisuusohjelmassa. Kympin yhteyshenkilö Roni Utriainen. Ehdotettiin, että Roni esittelisi liikenneturvallisuusohjelmaa vanhusneuvostolle.

Raide-Jokerin päätepysäkiltä reitti Näkövammaisten liiton toimitalo Iirikseen käyty läpi Näkövammaisten liiton ja Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaisten kanssa. Jokaiselle suojatielle asennetaan äänimajakat, mikä oli näkövammaisten toive. Osa äänimajakoista toimii akuilla, koska sähköä ei voida vetää. Olemassa olevien suojateiden esteettömyys paranee myös ohjaavien noppakiviraitojen avulla. Näkövammaisille järjestetään kokeilu pysäkkien ohjausraidoista 7.11.2023 Kalasatamassa materiaalin toimivuudesta tulleen palautteen perusteella.

Kaupunginkanslia, Tommi Sulander: Hyte-johtamisen koordinaatorakennetta ollaan uudistamassa. Verkostoja ja alatyöryhmiä selkeytetään. Ajankohtaisten teemojen ympärille voidaan perustaa myös uusia verkostoja. Hyte-suunnitelman toimenpiteiden etenemisen tilanne tarkistetaan tammikuussa. Kaupunkitietopalveluiden verkkosivuille on tulossa uusi valikko ikääntyneitä koskeviin tilastoihin. Myös kuntavertailua on saatavilla: Sotkanetissä voi valita kuntia tai koko maan.

8.

Toimintasuunnitelman luonnos kaudelle 2023–2025

Esiteltiin työvaliokunnan kokouksen perusteella koottua luonnosta toimintasuunnitelmaksi.

Työvaliokunta jatkaa työstöä vanhusneuvoston keskustelun pohjalta. Neuvoston jäsenet voivat lähettää ehdotuksia sihteerille tai työvaliokunnalle.

9.

Syksyn 2023 aikataulusuunnitelman luonnos

Käytiin läpi luonnos syksyn 2023 toimintakalenteriksi. Kalenterissa on vielä varmistumatta Duodecimin vierailun ajankohta, sekä joidenkin tapahtumien yksityiskohtia. Kalenteri jaetaan neuvoston jäsenille, kun se valmistuu.

Sovittiin, että Olli Salin menee Marja Säikän kanssa esittelijäksi Aivoterveysmessuille 19.10. klo 10–14 Kampin palvelukeskuksessa.

Ehdotettiin, että 22.11. Oodissa pidettävä yleisötilaisuus voitaisiin striimata. Selvitellään striimauksen mahdollisuuksia.

10.

Omaishoidon palveluvalikko

Heidi Haulismaa, Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala:

VANHUSNEUVOSTO

Heidi Haulismaa kestävän kasvun hankkeesta esitteli omaishoidon palveluvalikkoa, joka on osa kestävän kasvun ohjelmaa. Ikääntyneiden omaishoidossa on havaittu tarve henkilökohtaisen budjetin sekä perhehoidon mahdolliselle tarpeelle, joiden mahdollisuuksia on tarpeellista kartoittaa tarkemmin näitä mahdollisuuksia. Tavoitteena on luoda henkilökohtaisen budjetin malli sekä luoda ikääntyneiden perhehoidonmalli sekä tehdä päätös niiden mahdollisesta käyttöönotosta.

Vanhusneuvosto totesi, että hankkeen havainnot omaishoitajien vapaapäivien käyttämisestä ovat yhteneviä Pollin tekemän kyselyn kanssa. Lisäksi esitettiin myös huoli omaishoitotilanteen vaikutuksesta ikääntyneen omaishoitajan uskallukseen kertoa omista terveysthuolistaan.

11.**Lausunnot ja kannanotot:**

Vanhusneuvostolta pyydetty kommenttia kaupunkiympäristön Lasitettujen katuterassien ohjeeseen. Jalankulkuväylien selkeys säilytettävä, erityisesti rollaattori ja pyörätuoli sekä rinnalla kävelevä saattaja huomioitava. Puheenjohtaja ja sihteeri työstävät lausunnon.

Vanhusneuvostolta pyydetty lausuntoa kaupunkiympäristön toimialalta, asemakaavan muutos Puusepänkatu 11. Tästä ei noussut lausuttavaa.

Alppilan pohjoisosan asemakaavasta tehdään lausunto. Työvaliokunta työstää tätä. Lausunnon takaraja on 3.11., jolloin on myös työvaliokunnan kokous. Pyydetään lausunnonle lisäaikaa.

Edellisen kokouksen jälkeen on tehty lausunnot kaupunkiympäristön asemakaavamuutoksista Jan-Magnus Janssonin aukio 5 ja 6, sekä Roihuvuorentie.

Ympäristöpolitiikan päivitykseen kootut kommentit on toimitettu eteenpäin ja näihin on saatu vastaus.

12.**Tiedotusasiat**

Muistiyhdistys: Alzheimer European konferenssi järjestetään Helsingissä 16.–18.10. Teijalla puheenvuoro teemalla Ikääntyneiden turvallisuus asuinalueilla: muistiryhmä kehittämässä asuin ympäristön turvallisuuskävelyä.

Aivoterveysmessut järjestetään Kampin palvelukeskuksessa 18.–19.10. Marras-joulukuun vaihteessa järjestetään omaishoitajien viikko. Ohjelmassa mm. psykologi Pirkko Lahden ja tietokirjailija Hanna Jensenin keskustelu Kansallisteatterin Willensaunan kahviossa. Tilaisuus järjestetään ti 28.11. klo 14, ilmoittautumiset Helsingin Muistiyhdistyksen toimistoon joko puhelimitse 09-454 2750 tai sähköpostitse toimisto@muistihelsinki.fi. Tilaisuus on maksuton. Teija Mikkilä siirtyy toisiin työtehtäviin. Teijan seuraaja Maarit Turu-Gromoff osallistuu jatkossa vanhusneuvostoon. Kiitokset Teijalle hyvästä yhteistyöstä!

Helsingin eläkeläisjärjestöt HEJ ry: Hallituksen kokous tänään. Jäsenille tehty kysely terveydenhuoltoon pääsyn määräaikojen toteutumisesta.

Helsingin seurakuntayhtymä: Helsingin seurakuntayhtymän eri seurakunnissa (19 kpl) tehdään vakiintuneesti hyvin laaja-alaisesti työtä ikääntyvien ja iäkkäiden ihmisten sekä kotona asuvien että erilaisissa palvelu- ja hoivataloissa asuvien parissa. Tämän vuoden aikana tätä seurakuntien palvelutarjontaa on tutkimuksella kartoitettu, koska kirkon palveluja halutaan tarjota tasapuolisesti koko kaupungissa. Seniori- ja palvelukeskusten hengellinen ja sielunhoidollinen palvelu ovat tähän saakka olleet osittain yhteisen seurakuntatyön sairaalasielunhoidon ja joidenkin seurakuntien tehtäväaluetta. Nyt kesäkuussa uusi, yhtenevämpi toimintamallintaminen eteni, kun kirkkoherrojen kokouksessa päätettiin, että seurakunnat vastaavat jatkossa alueidensa seniori- ja palvelukeskusten tarpeisiin. Koska

VANHUSNEUVOSTO

uudistus on suuri ja koskee koko kaupunkia, niin sen suunnittelu ja mallintaminen on ymmärrettävästi kesken, toki työn alla kaikissa eri seurakunnissa. Pirkko Linder lupaso palata asiaan vanhusneuvoston kokouksessa sitten, kun hallintoelimet ovat voineet saattaa asiaa eteenpäin.

Loput tiedotusasiat pyydettiin toimittamaan sähköpostitse.

13.

Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.00.

Auni-Marja Vilavaara

Marja Säikkä

puheenjohtaja

sihteeri

Muistion tarkastivat

Pirjo Kangasniemi

Susanna Lehtovaara

Liitteet:

Liikunnan visio 2033

Vanhusneuvoston kommentit liikuntapalveluiden visiotyöstä

Ryhmäliikunnan tasoluokitus

Omaishoidon palveluvalikko

Vanhusneuvoston kommentit lasitettujen katuterassien ohjeeseen

Vanhusneuvoston lausunto Jan-Magnus Janssonin aukio

Vanhusneuvoston lausunto Roihuvuorentie